

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kotimaisen kalankasvatuksen edistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sandra Bergqvistin ym. /r näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 251/2021 vp:

Miten vastaava ministeri huolehtii siitä, että hallituksen tavoite kotimaisen kalan kulutuksen käytön lisäämisestä turvataan ja että lupaprosessia joustavoitetaan sinisen kiertotalouden edistämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa on kirjaus, jonka mukaan ”lisätään kotimaisen kalan tarjontaa ja osuutta kulutuksesta kestävästi laatimalla kotimaisen kalan edistämishjelma”. Maa- ja metsätalousministeriön johdolla on valmisteltu hallitusohjelman mukaisesti Kotimaisen kalan edistämishjelma, joka pyritään vahvistamaan mahdollisimman nopealla aikataululla. Edistämishjelmasta käytiin viime syksynä lausuntopyynnön yhteydessä avoin ja aktiivinen keskustelu. Lausuntopalaute oli pääosin myönteistä, joten edistämishjelman rakenne on tarkoitus pitää ennallaan, mutta tavoitteiden saavuttamisen aikataulutusta harkitaan.

Kehittämishjelman tulevaisuuden visiona on, että suomalaiset syövät kalaa ravitsemussuosituksen mukaisesti ja kotimaisen kalan kulutus kaksinkertaistuu, kalatuotteiden viennin arvo moninkertaistuu ja kalan syönnillä ja kalatalouden yritystoiminnalla on merkittävät ja hyvin tunnetut myönteiset vaikutukset Suomen talouteen, ympäristöön ja kansanterveyteen.

Keskeiset keinot, joilla pyritään varmistamaan, että kotimaisen kalan edistämishjelman visio kotimaisen kalan kulutuksen merkittävästä lisääntymisestä toteutuisi, ovat:

- 1) Ohjelman toteuttamiseksi on tehty seuraavat neljä strategista valintaa: Kuluttaja- ja markkina- lähtöisyyden vahvistaminen; Uudistuminen kasvun vauhdittajana; Alkutuotannon edellytysten parantaminen; ja Kasvu perustuu vastuulliseen toimintaan. Nämä valinnat ohjaavat hallinnon toimintaa ja rahoituksen suuntaamista. Lisäksi on tunnistettu kunkin strategisen valinnan mukaisesti käynnistettävät välittömät toimenpiteet.
- 2) Toimenpiteiden toteuttaminen eli aikataulut, vastuut ja rahoitus kuvataan ja niiden toteutumista seurataan erillisen toimintasuunnitelman mukaisesti. Edistämishjelman toteutuksen seuranta perustuu jatkuvan arvioinnin ja ennakoinnin toimintamalliin. Arviointityö kattaa ohjelman rahoituksen ja politiikkatoimenpiteiden vaikuttavuuden lisäksi myös kalatalouden ja sen toimintaympäristön kehittymisen. Tämä mahdollistaa kokonaisvaltaisen tarkastelun ja syy-seuraussuhteiden tunnistamisen sekä niihin vaikuttamisen.
- 3) Kalatalouden keskeisimmän rahoitusvälineen eli Euroopan meri- ja kalatalousrahaston rahoitusta kohdennetaan edistämishjelman tavoitteiden ja strategisten valintojen mukaan kansallisen

ohjelman valmistelussa sekä toimeenpanossa. Erityisesti panostetaan TKI-toimiin ja yritysten omien kehittämistoimien rahoitukseen ja turvataan kasvu- ja kehittämisinvestointien riittävä rahoitustaso strategisissa painopisteissä.

Ympäristöministeriön vastuulle kuuluvaa kalankasvatuksen ympäristölupamenettelyä ja prosessin ennakoitavuutta ja läpinäkyvyyttä kehitetään parhaillaan parantamalla muun muassa ympäristövaikutusten arvioinnin mallinnusta. Päivitetty kalankasvatuksen ympäristönsuojeluohje julkaistiin lokakuussa 2020. Merialueen sijainninohjaussuunnitelman päivittäminen on käynnistymässä ja merialueen vesiviljelytoiminnan ympäristöluvissa ja valvonnassa simuloidaan parhaillaan päästöperusteisen ympäristöluvan käyttöä. Laadittavilla ohjeistuksilla osaltaan edistetään yhdenmukaisia tulkintoja eri alueiden viranomaisissa. Arvioitaessa yksittäisen ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä tulee kuitenkin aina huomioitavaksi myös hankkeen erityispiirteet ja sijoituspai-
kan olosuhteet sekä vesiympäristön tila. Siten jokainen yksittäisen ympäristölupahakemuksen käsittelyprosessi on aina väistämättä jossain määrin erilainen.

Helsingissä 6.5.2021

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä